

6 – 10 februarie 2023
ACTUALITATEA EUROPEANĂ

Cuprins

I. ȘTIRI	2
1. Comisia prezintă primele profiluri de țară în materie de cancer din Registrul european privind inegalitățile în domeniul cancerului	2
2. EYE 2023: înscrie-te la Evenimentul tineretului european	3
3. Practici manipulative în mediul online	4
4. O etichetă de diplomă europeană comună și un statut juridic pentru universitățile europene: 10 proiecte Erasmus+ pentru a le realiza	5
5. Planul industrial din cadrul Pactului verde: plasarea industriei europene cu zero emisii nete în poziție de lider	6

I. ȘTIRI

1. Comisia prezintă primele profiluri de țară în materie de cancer din Registrul european privind inegalitățile în domeniul cancerului

În vederea primei publicări la 1 februarie 2023, au fost realizate, în total, cu ajutorul OCDE, 29 de profiluri de țară în materie de cancer (UE-27, Islanda și Norvegia). Profilurile reprezintă un instrument de identificare a inegalităților în materie de prevenire a cancerului și de îngrijiri oncologice. Ele au scos la lumină principalele realizări, provocări și disparități existente pe teritoriul fiecărei țări și compară constatările pentru fiecare țară cu situația generală din UE. De aceea, ele pot reprezenta un sprijin pentru factorii de decizie și pot contribui la orientarea investițiilor și a intervențiilor realizate în cadrul Planului european de combatere a cancerului la nivel regional, național și la nivelul UE.

Planul european de combatere a cancerului este un pilon esențial al Uniunii europene a sănătății, anunțată de președinta von der Leyen în 2020. Lansat în 2021, Planul de combatere a cancerului stabilește o abordare nouă a UE în ceea ce privește prevenirea cancerului și tratamentele și îngrijirile oncologice, prin integrarea aspectelor de sănătate în toate politicile și prin asocierea cu părți interesate din diverse sectoare. Planul propune 10 inițiative emblematice și numeroase acțiuni pentru a aborda întregul parcurs al bolii.

Planul european de combatere a cancerului:

Comisia prezintă primele profiluri de țară în materie de cancer din Registrul european privind inegalitățile în domeniul cancerului.

Comisia și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) au prezentat la data de 1 februarie, în perspectiva Zilei mondiale de luptă împotriva cancerului, care va avea loc la 4 februarie, primele profiluri de țară în materie de cancer din Registrul european privind inegalitățile în domeniul cancerului pentru toate statele membre ale UE, Norvegia și Islanda.

Profilurile arată că țările UE au cheltuit o sumă considerabilă, aproape 170 de miliarde EUR, pentru îngrijiri oncologice (în 2018). O altă constatare importantă este că cea mai frecventă cauză a deceselor cauzate de cancer rămâne, de departe, cancerul pulmonar. Există, de asemenea, inegalități mari în ceea ce privește ratele mortalității cauzate de cancer atât între țările din UE, cât și în interiorul lor. Acest lucru se poate explica parțial prin expunerea variabilă la factorii de risc ai cancerului, dar și prin capacitatea diferită a sistemelor de sănătate de a oferi acces rapid și gratuit la diagnosticarea timpurie, precum și la îngrijiri și tratamente oncologice de înaltă calitate. Profilurile arată că identificarea provocărilor și schimbul de bune practici între statele membre pot ajuta țările să abordeze inegalitățile în materie de cancer.

Profilurile vor fi lansate cu ocazia unei conferințe la nivel înalt, desfășurate în cadrul Planului de combatere a cancerului: *„Conferința privind cancerul – Echitate, excelență și inovare: îngrijiri oncologice moderne pentru toți”*, organizată în comun de Comisie și de președinția suedeză a Consiliului Uniunii Europene.

Alte constatări legate de profilurile de țară în materie de cancer

Profilurile evidențiază și alte date importante:

- **Cancerul este a doua cauză a mortalității în UE, după bolile circulatorii**, reprezentând 26 % din totalul deceselor.
- **În ceea ce privește rata mortalității cauzate de cancer, diferența dintre unele țări este aproape dublă** și există diferențe considerabile în acest sens între sexe.
- **Mortalitatea cauzată de cancer pune în evidență mari inegalități socioeconomice.** Acestea se explică, în parte, prin diferențele de expunere la factori de risc precum fumatul, obezitatea, consumul nociv de alcool sau poluarea aerului. Per ansamblu, factorii de risc tind să apară cu preponderență în rândul bărbaților și al persoanelor cu venituri mici și cu un nivel scăzut de educație.

- Provocările cu care se confruntă țările UE în privința furnizării de îngrijiri oncologice diferă, la rândul lor. Unele țări sunt bine dotate, dar se confruntă cu un deficit de personal medical calificat, în timp ce altele dispun de un număr mare de medici calificați, dar nu au, de exemplu, echipamente de radioterapie.
- **Cheltuielile cu prevenirea au crescut în ultimii ani.** Cu toate acestea, ele reprezintă în continuare doar 3,4 % din totalul cheltuielilor pentru sănătate.

Acțiuni de combatere a inegalităților la nivelul UE

Comisia a realizat deja, într-un timp record, numeroase acțiuni din cadrul Planului european de combatere a cancerului. Cea mai recentă a avut loc la 23 ianuarie, și anume lansarea de către Comisie a Inițiativei europene de imagistică împotriva cancerului pentru a sprijini furnizorii de servicii medicale, institutele de cercetare și inovatorii să utilizeze în mod optim soluțiile inovatoare bazate pe date pentru tratamentele și îngrijirile oncologice. Noua recomandare a Consiliului privind depistarea cancerului, adoptată în decembrie 2022, este, la rândul său, un element-cheie al unui nou program de depistare a cancerului finanțat de UE, care urmărește să ofere servicii de depistare a cancerului mamar, a cancerului de col uterin și a cancerului colorectal pentru 90 % din cetățenii europeni eligibili și care a fost extins pentru a include cancerul pulmonar, cancerul de prostată și, în anumite condiții, cancerul gastric.

Vor continua eforturile în vederea realizării a peste 30 de acțiuni în cursul anului următor. Printre inițiativele principale ce vor fi prezentate de Comisie se numără o propunere de recomandare a Consiliului privind formele de cancer care pot fi prevenite prin vaccinare, alături de o actualizare a Recomandării din 2009 a Consiliului privind mediile fără fum de tutun, ambele menite să sporească nivelul de protecție a cetățenilor împotriva efectelor tutunului și să contribuie la atingerea obiectivului privind o generație fără tutun până în 2024.

2. Comisia EYE 2023: înscrie-te la Evenimentul tineretului european

Veniți alături de noi la Evenimentul tineretului european EYE2023 la Strasbourg și transmiteți ideile voastre privind viitorul Europei! Înscrieri până pe 24 februarie.

Pe 9-10 iunie, mii de tineri între 16 și 30 de ani din toată UE vor intra în Parlamentul European din Strasbourg pentru Evenimentul tineretului european (EYE), ca să discute și să-și transmită ideile despre cum putem contura viitorul Europei. Alături de experți, activiști, influenceri și factori de decizie, tinerii vor avea ocazia să interacționeze, să schimbe opinii și să găsească inspirație chiar în inima democrației europene.

Cea de-a cincea ediție a evenimentului, EYE2023 va prezenta atât activități în persoană, cât și activități hibride la Strasbourg. Sunt planificate aproape 200 de activități, inclusiv dezbateri, discuții, oportunități de networking, momente artistice, sport și ateliere interactive.

Unele dintre activități sunt organizate în cooperare cu alte instituții, organizații internaționale, societatea civilă și organizații de tineret. Înscrieri până pe 24 februarie

Toți tinerii între 16 și 30 de ani pot participa la EYE2023. Nu este nevoie să formați un grup deoarece sunt acceptate și înscrierile individuale.

Data limită este 24 februarie, ora 23:59, ora Belgiei (sau ora 00:59, 25 februarie în România), dar nu amânați până în ultimul moment întrucât înscrierile se fac pe sistemul primul sosit, primul servit.

Participarea la eveniment este gratuită: trebuie doar să vă acoperiți costurile cu deplasarea și cazarea în Strasbourg.

3. Practici manipulative în mediul online

Comisia și autoritățile naționale de protecție a consumatorilor din 23 de state membre, din Norvegia și Islanda (rețeaua CPC) au publicat rezultatele unei acțiuni de verificare „sweep” a site-urilor web de vânzare cu amănuntul.

Cooperarea în materie de protecție a consumatorilor (CPC) este o rețea de autorități responsabile cu asigurarea respectării legislației UE în materie de protecție a consumatorilor. Pentru abordarea aspectelor transfrontaliere, acțiunile acestei rețele sunt coordonate la nivelul UE.

Autoritățile naționale sunt responsabile de asigurarea respectării legislației UE în materie de protecție a consumatorilor. Datorită Regulamentului actualizat privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului, autoritățile naționale dispun acum de competențe mai puternice, pentru detectarea neregulilor și aplicarea măsurilor rapide, împotriva comercianților necinstiți.

Acțiunea a vizat 399 de magazine virtuale ale unor comercianți cu amănuntul, care vând produse variind de la textile la produse electronice. Verificarea s-a axat, de asemenea, pe trei tipuri specifice de practici manipulative, despre care se constată deseori că sunt utilizate pentru a-i determina pe consumatori să facă alegeri ce ar putea să nu fie în interesul lor, așa-numitele „interfețe înșelătoare” (*dark patterns*). Printre acestea, se regăsesc: număratoarele inverse false; interfețele web concepute pentru a-i determina pe consumatori să facă achiziții, să cumpere abonamente sau să aleagă alte opțiuni; precum și informațiile ascunse. Ancheta a arătat că 148 de site-uri conțineau cel puțin una dintre aceste trei interfețe înșelătoare.

Comisarul pentru justiție, Didier Reynders, a declarat: *„Conform verificării noastre, aproape 40% din site-urile web de cumpărături online se bazează pe practici manipulative, menite să exploateze vulnerabilitățile consumatorilor sau să îi înșele. Acest comportament este vădit reprobabil și contravine protecției consumatorilor. Astăzi, dispunem deja de instrumente obligatorii cu ajutorul cărora putem contribui la soluționarea acestor probleme și fac apel la autoritățile naționale, îndemnându-le să recurgă la capacitățile lor de asigurare a respectării legii, pentru aplicarea de măsuri adecvate și pentru combaterea acestor practici. În paralel, Comisia revizuieste întreaga legislație privind protecția consumatorilor, pentru a se asigura că aceasta este adecvată pentru era digitală, inclusiv pentru a evalua dacă interfețele înșelătoare fac obiectul unor supravegheri adecvate.”*

Astfel, s-a constatat că:

- 42 de site-uri web au utilizat număratoarele inverse false, cu termene-limită pentru achiziționarea de produse specifice;
- 54 de site-uri web au direcționat consumatorii către anumite opțiuni – de la abonamente la produse mai scumpe sau la opțiuni de livrare, – fie prin designul lor grafic, fie prin alegerea limbii;
- 70 de site-uri web disimulau informații importante sau le făceau mai puțin vizibile pentru consumatori. De exemplu, era vorba de informații referitoare la: (i) costurile de livrare; (ii) compoziția produselor sau (iii) disponibilitatea unei opțiuni mai ieftine;
- 23 de site-uri web disimulau informații, cu scopul manipulării consumatorilor, îndemnându-i să își facă un abonament.

Acțiunea de verificare a inclus, de asemenea, aplicațiile a 102 dintre site-urile web care au făcut obiectul verificării, dintre care 27 au recurs, de asemenea, la cel puțin una dintre cele trei categorii de interfețe înșelătoare.

Autoritățile naționale vor contacta acum comercianții în cauză, pentru a le solicita să își rectifice site-urile web și, dacă este necesar, vor lua măsuri suplimentare, în conformitate cu procedurile lor naționale.

Noul act legislativ privind serviciile digitale va interzice interfețele înșelătoare pe platformele online. Acesta va completa normele existente, precum Directiva privind practicile comerciale neloiale sau Regulamentul general privind protecția datelor,

asigurându-se că nu există nicio lacună în materie de reglementare, prin care platformele să îi poată manipula pe utilizatori.

În plus, noua Directivă privind o mai bună asigurare a respectării normelor Uniunii în materie de protecție a consumatorilor și modernizarea acestor norme a modificat instrumentele existente ale legislației UE în materie de protecție a consumatorilor, prin creșterea sporită a transparenței pentru consumatori, atunci când cumpără de pe piețele online.

Pe lângă această acțiune de verificare și, ca parte a eforturilor sale mai ample de abordare a interfețelor înșelătoare, în vederea completării activității rețelei CPC, Comisia va contacta, de asemenea, comercianții online care au fost identificați, într-un studiu privind practicile comerciale neloiale în mediul digital, pentru a le cere să remedieze problemele identificate aici. În plus, Comisia colectează feedback cu privire la trei directive referitoare la protecția consumatorilor, pentru a stabili dacă acestea asigură un nivel ridicat de protecție în mediul digital: Directiva privind practicile comerciale neloiale, Directiva privind drepturile consumatorilor și Directiva privind clauzele contractuale abuzive. O consultare publică este deschisă până la 20 februarie 2023.

4. O etichetă de diplomă europeană comună și un statut juridic pentru universitățile europene: 10 proiecte Erasmus+ pentru a le realiza

Recent, Mariya Gabriel, comisarul pentru inovare, cercetare, cultură, educație și tineret lansează 10 proiecte Erasmus+ pentru a testa noi forme de cooperare transnațională între instituțiile de învățământ superior, după cum se sublinia în Strategia europeană pentru universități în urmă cu doar un an. Aceasta este o etapă importantă în direcția realizării spațiului european al educației.

Șase dintre proiectele selectate vor examina, testa și facilita realizarea unei etichete de diplomă europeană comună, un certificat complementar calificării obținute de studenți la absolvirea programelor comune predate în contextul cooperării transnaționale între mai multe instituții de învățământ superior, pe baza unui set comun de criterii europene create prin colaborare. Celelalte patru proiecte vor permite alianțelor instituțiilor de învățământ superior, cum ar fi „universitățile europene”, să testeze noi forme de cooperare, cum ar fi un posibil statut juridic european pentru aceste alianțe.

Eticheta de diplomă europeană reprezintă un pas în direcția obținerii unei diplome europene comune, acoperind mai multe state membre ale UE și fiind concepută pentru a încuraja mobilitatea și cooperarea studenților. Eticheta ar reflecta competențele și rezultatele învățării dobândite de studenții care au urmat un program comun în mai multe instituții și în mai multe țări, în mai multe limbi, beneficiind de oportunitățile de mobilitate oferite de acest program și de abordări pedagogice transdisciplinare. În plus, ar fi complementară calificărilor obținute de studenți la absolvirea programelor comune în contextul cooperării transnaționale între mai multe instituții de învățământ superior, cum ar fi universitățile europene.

Această etichetă ar urma să fie eliberată în mod voluntar ca certificat care atestă rezultatele învățării obținute în cadrul cooperării transnaționale între mai multe instituții și pe baza unui set comun de criterii. Proiectele selectate pentru a lucra la eticheta de diplomă europeană vor fi desfășurate de instituții de învățământ superior, de autorități naționale și regionale și de alte părți interesate.

Dintre cele zece proiecte selectate astăzi, patru vor permite alianțelor instituțiilor de învățământ superior să testeze noi forme de cooperare la nivelul UE, cum ar fi un posibil statut juridic european pentru aceste alianțe. Scopul acestui statut juridic este de a acorda alianțelor universitare, pe bază de voluntariat, libertatea de a acționa împreună, de a lua decizii strategice comune, de a experimenta recrutarea în comun, de a concepe programe de învățământ comune sau de a pune în comun resurse și capacități umane, tehnice, de date, de educație, de cercetare și de inovare.

Fiecare proiect-pilot selectat poate primi un buget de până la 200 000 EUR din programul Erasmus+ pentru o durată de un an, care se preconizează că va debuta în primăvara anului 2023. În cooperare cu autoritățile relevante la nivel național, regional și/sau instituțional, proiectele vor oferi dovezi pentru următorii pași și vor elabora propuneri în direcția unei posibile etichete de diplomă europeană comună și a unui statut juridic pentru alianțe, în acord cu sectorul învățământului superior și cu statele membre.

Nicio etapă viitoare nu va înlocui soluțiile existente la nivel național, urmărind să ofere soluții complementare, pe bază de voluntariat, pentru a facilita o cooperare transnațională mai aprofundată, cu respectarea deplină a principiului subsidiarității și a autonomiei instituționale.

Strategia europeană pentru universități, prezentată de Comisia Europeană la 18 ianuarie 2022, urmărește să dezvolte o dimensiune cu adevărat europeană, bazată pe valori comune, în sectorul învățământului superior. Pe această bază, Concluziile Consiliului privind o strategie europeană de capacitate a instituțiilor de învățământ superior pentru viitorul Europei, adoptate la 5 aprilie 2022, invită statele membre și Comisia să sprijine alianțele instituțiilor de învățământ superior, cum ar fi „universitățile europene”:

- să exploreze criterii comune care ar putea conduce la o potențială etichetă europeană pentru programele de studii integrate. Ulterior, s-ar putea avea în vedere posibilitatea conceperii și realizării, în mod voluntar, la nivel național, regional sau instituțional, a unor diplome comune la toate nivelurile, pe baza acestor criterii europene create prin colaborare, în conformitate cu instrumentele existente ale Procesului Bologna și
- să ia măsuri pentru a depăși obstacolele din calea unei cooperări transnaționale mai aprofundate, pe termen lung și flexibile și pentru a concepe instrumente de cooperare instituționalizate, pe baza unei evaluări amănunțite preliminare a necesității, beneficiilor și fezabilității acestora.

Recomandarea Consiliului privind crearea de punți pentru o cooperare europeană eficientă în domeniul învățământului superior, adoptată de Consiliu la 5 aprilie 2022, recomandă statelor membre să examineze și să faciliteze acordarea unei etichete de diplomă europeană comună pentru a facilita furnizarea de programe comune și acordarea de diplome comune de către instituțiile de învățământ superior implicate în cooperarea transnațională și să examineze necesitatea și fezabilitatea unor instrumente de cooperare instituționalizată, cum ar fi un posibil statut juridic pentru alianțele de instituții de învățământ superior.

Această cerere de propuneri deschisă și competitivă pentru experimentarea cu politicile europene în învățământul superior răspunde acestei invitații și deține un buget total de 2 milioane EUR. Cererea a fost deschisă la 15 iunie 2022, iar termenul de depunere a candidaturilor a fost 6 octombrie 2022. La 28 iunie 2022 a avut loc o sesiune de informare online pentru candidați.

5. Planul industrial din cadrul Pactului verde: plasarea industriei europene cu zero emisii nete în poziție de lider

Comisia prezintă un plan industrial în cadrul Pactului verde pentru a spori competitivitatea industriei Europei cu zero emisii nete și pentru a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică.

Planul urmărește să asigure un mediu mai favorabil pentru extinderea capacității UE de producție a tehnologiilor și produselor cu emisii nete egale cu zero, necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale Europei în materie de climă.

Planul pornește de la inițiative anterioare și se bazează pe punctele forte ale pieței unice a UE, completând eforturile depuse în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, accelerarea accesului la finanțare, consolidarea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente.

Președinta Comisiei Europene, Ursula **von der Leyen**, a declarat: „*Ne aflăm în fața unei ocazii unice pentru generația noastră, aceea de a fi deschizători de drumuri și de a*

acționa rapid, cu ambiție și hotărâre, pentru a asigura poziția de lider industrial a UE în sectorul deosebit de dinamic al tehnologiilor cu zero emisii nete. Europa este hotărâtă să conducă revoluția tehnologiilor curate. Pentru întreprinderile și cetățenii noștri, aceasta înseamnă să convertim competențele în locuri de muncă de calitate și inovarea în producție de masă, prin intermediul unui cadru mai simplu și mai rapid. Facilitarea accesului la finanțare va permite industriilor esențiale ale tehnologiilor curate să se extindă rapid.”

Pentru a ajuta statele membre să acceseze fondurile REPowerEU, **Comisia a adoptat** la 1 februarie **noi orientări** cu privire la planurile de redresare și reziliență, explicând procesul de modificare a planurilor existente și modalitățile de elaborare a capitolelor privind REPowerEU.

Acțiuni viitoare ale Comisiei:

Un mediu de reglementare previzibil și simplificat

- va propune un **Act legislativ privind o industrie cu zero emisii nete**, cu scopul de a identifica obiective pentru o capacitate industrială cu zero emisii nete și de a oferi un cadru de reglementare adecvat pentru implementarea sa rapidă, asigurând un proces de autorizare simplificat și accelerat, promovând proiecte strategice europene și elaborând standarde pentru a sprijini extinderea tehnologiilor în cadrul pieței unice;
- cadrul va fi completat de **Actul privind materiile prime critice**, care va asigura un acces suficient la astfel de materii, de exemplu pământurile rare, vitale pentru producția unor tehnologii esențiale, precum și de **reforma organizării pieței energiei electrice**, care le va permite consumatorilor să beneficieze de costurile mai scăzute ale surselor regenerabile de energie;

Acces mai rapid la finanțare

- accelerarea investițiilor și finanțarea producției de tehnologii curate în Europa;
- garantarea condițiilor de concurență echitabile în cadrul pieței unice, facilitând în același timp acordarea de către statele membre a ajutoarelor necesare pentru accelerarea tranziției verzi;
- consultarea cu statele membre cu privire la un **cadru temporar de criză și de tranziție pentru ajutoarele de stat** modificat și **revizuirea Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare** din perspectiva Pactului verde, majorând pragurile de notificare pentru sprijinirea investițiilor verzi, acest lucru va contribui la **raționalizarea și simplificarea într-o mai mare măsură a procesului de aprobare a proiectelor importante de interes european comun** (PIEC);
- facilitarea utilizării fondurilor UE existente pentru finanțarea inovării, a producției și a implementării în domeniul tehnologiilor curate;
- explorarea modalităților de a obține o finanțare comună mai substanțială la nivelul UE, pentru a sprijini investițiile în producția de tehnologii cu zero emisii nete, pe baza unei evaluări continue a nevoilor în materie de investiții;
- colaborarea cu statele membre pe termen scurt, punând accentul pe REPowerEU, InvestEU și Fondul pentru inovare, cu privire la o soluție tranzitorie pentru a oferi un sprijin rapid și specific;
- oferirea unui răspuns structural la nevoile de investiții, propunând un **Fond european de suveranitate** în contextul revizuirii cadrului financiar multianual înainte de vara anului 2023;

Consolidarea competențelor

- va propune înființarea unor **academii industriale pentru zero emisii nete**, care să pună în aplicare programe de perfecționare și recalificare în industriile strategice;

- va analiza, de asemenea, modalitățile de combinare a abordării **„competențele înainte de toate”**, care recunoaște competențele reale, cu abordările existente bazate pe calificări, precum și modalitățile de facilitare a accesului resortisanților țărilor terțe pe piețele forței de muncă din UE în sectoare prioritare și cu măsurile de **promovare și aliniere a finanțării publice și private** pentru dezvoltarea competențelor;

Un comerț deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente

- cooperarea la nivel mondial și asigurarea funcționării comerțului în sprijinul tranziției verzi, în conformitate cu principiul concurenței loiale și cu principiul comerțului deschis, pe baza angajamentelor cu partenerii UE și a activității Organizației Mondiale a Comerțului (OMC);
- continuarea dezvoltării **rețelei UE de acorduri de liber schimb și alte forme de cooperare cu partenerii** pentru a sprijini tranziția verde, explorând, de asemenea, ideea creării unui **Club pentru materiile prime critice**, care să reunească „consumatorii” de materii prime și țările bogate în resurse, pentru a asigura securitatea aprovizionării la nivel mondial prin intermediul unei baze industriale competitive și diversificate, precum și a unor **parteneriate industriale pentru tehnologii curate/cu zero emisii nete**;
- **protejarea pieței unice împotriva comerțului neloial** în sectorul tehnologiilor curate și utilizarea instrumentelor de care dispune pentru a se asigura că subvențiile străine nu denaturează concurența pe piața unică, inclusiv în sectorul tehnologiilor curate.

Surse de informare:

- ***Reprezentanța Comisiei Europene în România***

Buletin informativ elaborat de:

SERVICIUL AFACERI EUROPENE

